

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Detaljplan för Kullbäckstorp 2:268 m.fl. Valborgs kulle.
Skola i Mölnlycke, Härryda kommun (dnr 2020KS412)

INTRODUKTION

När en ny detaljplan tas fram eller en befintlig ändras ska kommunen ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (BMP). I undersökningen ska kommunen resonera kring vilka aspekter som talar för eller emot att planen kan medföra betydande miljöpåverkan utifrån de kriterier som finns i miljöbedömningsförordningen, se bilaga frågeställningar och lagrum.

Under planprocessen för berörd planprocess har en tidigare undersökning om betydande miljöpåverkan tagits fram daterad 2021-09-29 som Länsstyrelsen också bedömt 2021-11-25 att detaljplanen bedöms inte innebära betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsen har instämt i kommunens bedömning under planprocessen att detaljplanen eller dess genomförande inte bedöms innebära en betydande miljöpåverkan. För att överensstämja med Miljöbedömningsförordningens (MBF) paragrafer samt övrig relevant lagstiftning och förordningar har en uppdaterad undersökning om BMP upprättats i detta dokument.

Undersökningssamråd

Under framtagandet av undersökningen ska samråd ske med Länsstyrelsen, samt vid behov även med andra berörda myndigheter och kommuner. Samråd med Länsstyrelsen om undersökningen sker i regel i samband med detaljplanens samråd. Vid detaljplaner där BMP konstateras eller befaras bör samråd med Länsstyrelsen ske innan detaljplanens samråd. I detta fall har Länsstyrelsen redan bedömt att detaljplanens innehåll eller genomförande kommer innebära BMP. Av detta skäl har kommunen bedömt att detta uppdaterade underlag inte behövt samrådas med Länsstyrelsen då innehållet i sak inte har förändrats. Denna undersökning handlar således endast om att förtydliga hur relevant lagstiftning och vägledning hanterats.

Särskilt beslut

Kommunen ska efter att undersökningen har genomförts ta ställning till om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Detta ska göras genom att kommunen fattar ett särskilt beslut. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Lag (2017:955). Detta beslut anslås i samband med antagandet av detaljplanen.

Avgränsningssamråd

Om BMP konstateras i undersökningen, ska en strategisk miljöbedömning genomföras. Ett avgränsningssamråd ska ske med Länsstyrelsen och ev. berörda kommuner för att bestämma inriktning och innehåll för miljöbedömningen. I denna undersökning om BMP bedöms detaljplanens innehåll och genomförande inte innebära BMP.

Sammanfattning om detaljplanen

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för skolverksamhet och idrottshall. Vid behov möjliggörs även för transformatorstation. Vidare är syftet att tillgodose riksintresset för kommunikation järnväg.

Planområdet är beläget cirka två kilometer sydväst om Mölnlycke centrum, med närhet till de befintliga bostadsområdena Kvarnbacken och Båtsmanstorpet. Idag är planområdet bebyggd med Fridaskolans verksamheter, som planeras att permanentas och utvecklas. Detaljplanen innebär att den befintliga skolverksamheten inom fastigheten Kullbäckstorp 2:268 görs planerlig samt att en utökning av skolan möjliggörs. Planen medger också byggrätter för en fristående idrottshall, transformatorstation med tillhörande trafik- och infrastrukturytor. Vidare möjliggörs underjordiskt järnvägsanläggning i form av en järnvägstunnel inom hela planområdet för en möjlig framtida järnväg mellan Göteborg och Borås.

Detaljplanens innehåll och genomförande innebär en fortsatt förtätning av en bebyggd fastighet inom Mölnlycke tätort. Eftersom planläggningen avser möjliggöra en större byggrätt för skoländamål samt en idrottshall bedömer kommunen att detaljplanens innehåll och genomförande stämmer överens med ”annat stadsbyggnadsprojekt” i den mening som avses i 4 kap. 34 § andra stycket i plan- och bygglagen. Följande illustration har upprättats som del av antagandehandlingarna:



Bild 1. Illustrationen visar på möjlig framtida bebyggelse.

Under detaljplaneprocessen har ett antal utredningar upprättats som är relevanta för bedömningen om betydande miljöpåverkan. Dessa är:

- Dagvatten- och skyfallsutredning, Ramboll 2023-03-04
- Geoteknisk utredning, Markera 2023-03-01
- Markmiljöundersökning, Norconsult 2020-11-18
- Markteknisk undersökningsrapport (MUR)/Geoteknik 2023-02-10
- Naturvärdesinventering, Naturcentrum 2020-08-20
- Fördjupad artinventering, Naturcentrum 2021-06-30
- Utlåtande gällande allé, Naturcentrum 2023-01-19
- Bedömning Fladdermöss Naturcentrum 2023-01-20
- Arkeologisk utredning, Bohusläns museum 2014

I beskrivningen om ställningstaganden för bedömningen om betydande miljöpåverkan beskrivs en återkoppling till dessa utredningar med bedömningar om påverkan.

STÄLLNINGSTAGANDE OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Bedömning

Ett genomförande av detaljplanen för Kullbäckstorp 2:268 m.fl. Valborgs kulle – skola i Mölnlycke **antas inte innebära betydande miljöpåverkan.** Någon strategisk miljöbedömning med tillhörande avgränsningssamråd kommer därför inte att genomföras för detaljplanen.

Motivering till bedömning

Sammantaget bedöms de frågor som uppkom i undersökningen om betydande miljöpåverkan kunna hanteras inom ramen för detaljplanen. Ingen av de identifierade faktorerna som bedöms tala för en betydande miljöpåverkan bedöms vara av den omfattningen att de utlöser en betydande miljöpåverkan. Inte heller den kumulativa effekten av frågorna bedöms vara av en sådan omfattning.

Följande aspekter bedöms tala för betydande miljöpåverkan:

- Parkeringen samt närområdet (Kullbäckstorp 2:14 m.fl.) är geotekniskt instabilt
- Inom planområdet finns en markförorening
- Planområdet är känsligt för dagvatten och skyfall
- En skogsdunge tas i anspråk för exploatering samt ersätts en allé

- Närområdet har högre naturvärden – möjliga framtida kumulativa effekter vid planläggning av Kullbäckstorp 2:470 m.fl.

Följande aspekter bedöms tala mot betydande miljöpåverkan, vilket också är den sammantagna bedömningen:

- Natur utan betydande värde tas i anspråk
- Borttagande av markförorening bedöms innebära låg risk
- Detaljplanens genomförande bedöms kunna hanteras inom gällande prövande lagstiftning utan att det ska innebära BMP
- Detaljplanens kumulativa effekter är begränsade
- Visst behov av information för allmänheten

UNDERLAG FÖR BEDÖMNING

I avsnittet redogörs mer i detalj vilka faktorer kommunens bedömer talar för och emot betydande miljöpåverkan. Underlaget utgår en samlad bedömning av de effekter som detaljplanen bedöms medföra på miljön. Med miljöeffekter (enligt 6 kap 2 § MB) menas exempelvis effekter på befolkning och dess hälsa, skyddade växt- och djurarter, biologisk mångfald, mark, jord, vatten, landskap, klimat, bebyggelse, kulturmiljö, hushållning med mark och vatten, samt hushållning med råvaror och energi. Bedömningen ska också visa om lokaliseringen är lämplig med hänsyn till faktorerna i omgivningen.

Särskilda bestämmelser och krav		
	JA	NEJ
Gäller detaljplanen enbart en verksamhet som tillståndsprövas enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 9 kap 6 § MB (A- eller B-verksamhet)		X
Kan genomförandet antas omfatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, som förtecknats enligt fågeldirektivet (2009/147/EG) och därmed kräver tillstånd?		X
Kan genomförandet antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område som förtecknats enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) och därmed kräver tillstånd?		X
Är projektet ett MKB-projekt, vilket innebär att även miljöbedömningsförordningen paragraf 10–13 ska beaktas i bedömningen?	X	

Vad talar för betydande miljöpåverkan?

Följande aspekter bedöms tala för betydande miljöpåverkan:

- Parkeringen samt närområdet (Kullbäckstorp 2:14 m.fl.) är geotekniskt instabilt.
- Inom planområdet finns en markförorening.
- Planområdet är känsligt för dagvatten och skyfall.
- En skogsdunge tas i anspråk för exploatering samt ersätts en allé.
- Närområdet har högre naturvärden – möjliga framtida kumulativa effekter vid planläggning av Kullbäckstorp 2:470 m.fl.

Ovanstående punkter förtydligas i följande underrubriker.

Parkeringen samt närområdet (Kullbäckstorp 2:14 m.fl.) är geotekniskt instabilt

Under planarbetet har det framkommit att den föreslagna parkeringen är geotekniskt instabil och sättningskänslig. Av denna anledning har restriktioner av ytan införts för att inte medge exploatering i form av byggnad. Vid anläggandet finns risk för att parkeringen får sättningar respektive att marken ”lyfter” om den fylls med för lätta material. I samband med genomförandet kommer en detaljprojektering behöva genomföras som tar höjd för att inte ge olämpliga laster på parkeringsplatsen.

Vid eventuell kommande planläggning av järnvägsändamål i Trafikverkets järnvägsplanering kan geotekniken bli en komplex fråga att behöva hantera. Detta kan innebära en påverkan på fastigheten både utifrån stomljudsaspekter samt geotekniska perspektiv.

Inom planområdet finns en markförorening

Vid genomförandet av detaljplanen och att det ska vara lämpligt med en skolverksamhet på fastigheten ska en markförorening tas bort (angiven provpunkt NC2001GV i markmiljöundersökningen). I hanteringen av markföroreningen behöver den ske enligt gällande lagstiftning för att det inte ska innebära en risk att miljögifter släpps ut som är olämplig för människor (särskilt barn och unga som vistas dagligen på fastigheten) samt för att minimera påverkan på vattenkvalitet. Exakt hur sanering av förorenad mark sker är en fråga som hanteras i samband med genomförandet av detaljplanen. Det är förbjudet att utföra avhjälpandeåtgärder (efterbehandling) i ett förorenat område utan anmälan till tillsynsmyndigheten om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och där denna risk inte bedöms som ringa, enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Vid saneringen kommer fastighetsägaren behöva göra en

anmälan om efterbehandling av förorenat område till kommunens verksamhet för miljö och hälsoskydd.

Planområdet är känsligt för dagvatten och skyfall

Dagvatten- och skyfallsutredningen visar på att området är lågt beläget. En stor del av föreslagen parkering samt grannfastigheten Kullbäckstorp 2:14 är mycket skyfallskänsligt. Detta kan innebära risker för att vattenföroreningar kan ske om det inte omhändertas på korrekt sätt samt om dagvattenhanteringen enligt gällande förslag skulle brista i långsiktigt underhåll samt anläggande. De känsliga geotekniska förutsättningarna samspelar med dagvattenhanteringen och kan innebära en risk om de inte beaktas i samband med genomförandet av detaljplanen. Hanteringen av detta beskrivs mer utförligt under rubriken ”vad talar mot betydande miljöpåverkan?”.

En skogsdunge tas i anspråk för exploatering samt ersätts en allé

En av de större förändringarna som planförslaget möjliggör är anläggandet av en idrottshall på fastighetens västra sida. I dagsläget utgörs denna av bland annat en skogsdunge med större befintliga träd. Denna yta tillhör ett område som bedöms vara naturvärdesklass 2 enligt kommunens kommunövergripande naturvårdsunderlag. Underlaget har också kompletterats med naturvärdesinventeringar (naturvärdesinventering, fördjupad artinventering samt bedömning fladdermöss). De har konstaterats att berörd yta inte besitter något särskilt naturvärde. En exploatering innebär dock att de naturvärden som finns på berörd yta tas i anspråk för ett annat ändamål. Exploateringen ger därför en viss mindre påverkan på det större sammanhängande naturområdet.

Inom planområdet finns idag en allé. I planförslaget avses allén påverkas för att kunna möjliggöra en mer yteffektiv parkeringsplats som är ändamålsenlig för en skolverksamhet. En påverkan av allén innebär att ett befintligt biotopskyddat objekt påverkas negativt. I dagsläget har fastigheten en tydligare prägel av att vara en verksamhetsfastighet (som det är planlagt för idag med kontor och laboratorium) gentemot ett skolområde som dagens tillfälliga bygglov avser. Detaljplanens genomförande förutsätter att träd från den befintliga allén behöver antingen fällas eller flyttas för att kunna möjliggöra den mängd parkeringsplatser som behövs. Länsstyrelsen gav dispens under hösten 2023 under förutsättning att planförslaget får laga kraft.

Närområdet har högre naturvärden – möjliga framtida kumulativa effekter vid planläggning av Kullbäckstorp 2:470 m.fl. Till och med genomfört samråd omfattade planområdet även Kullbäckstorp 2:470 samt en del av Kullbäckstorp 2:14 i avsikt att möjliggöra för bland annat uppförande av bostäder. I den framtagna naturvärdesinventeringen samt fördjupade artinventeringen framkommer att området har naturvärden av högre värde. Bland annat har det identifierats förekomster av groddjur och salamandrar samt biotopskyddade diken. Vid ett oaktsamt genomförande av detaljplanen för Kullbäckstorp 2:268 kan det innebära en påverkan på berörda naturvärden. Hanteringen av detta beskrivs mer utförligt under rubriken ”vad talar mot betydande miljöpåverkan?”.

Vad talar mot betydande miljöpåverkan?

Följande aspekter bedöms tala mot betydande miljöpåverkan, vilket också är den sammantagna bedömningen:

- Naturvärden utan betydande värde tas i anspråk.
- Borttagande av markförorening bedöms innebära låg risk.
- Detaljplanens genomförande bedöms kunna hanteras inom gällande prövande lagstiftning utan att det ska innebära BMP.
- Detaljplanens kumulativa effekter är begränsade.
- Visst behov av information för allmänheten.

Ovanstående punkter förtydligas i följande underrubriker.

Naturvärden utan betydande värde tas i anspråk

Ingen natur som har erkänd skyddsstatus internationellt eller nationellt kan tänkas påverkas av planen. De naturvärden som tas i anspråk för att möjliggöra exploateringen besitter ett lägre värde. Bland annat har den yta som avses för idrottshallen undersökts om den har ett särskilt naturvärde samt betydelse för fåglar och fladdermöss. Ingen av dessa utredningar har kunnat visa att ytan besitter något särskilt naturvärde. Detta innebär bland annat att den kontinuerliga ekologiska funktionen för fåglar inte påverkas. Påverkan på fladdermöss är också mycket begränsad då skogsområdet på fastigheten bedöms vara för litet för att ensamt kunna upprätthålla en lokal population av fladdermöss. I bedömningen av förutsättningarna för fladdermöss påvisas att området som helhet bedöms inte ha några särskilda förutsättningar för fladdermöss utöver de som finns i vilket annat landskap som helst. Säkerligen kan fladdermöss observeras i området tid till annan, men det finns inga särskilda skäl att anta att det skulle kunna finnas kolonier, övervintringsplatser, platser som används på våren, etc.

Genomförandet av att ersätta befintlig trädallé bedöms innebära en begränsad påverkan av naturvärden då detaljplanens genomförande förutsätter att den genomförs enligt den dispens som ges från Länsstyrelsen.

Det innebär bland annat att befintliga träd antingen ska omflyttas eller ersättas.

Planområdet bedöms inte vara sårbart eller ha särskild betydelse på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer (utöver en punkt för markförorening), kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.

Borttagande av markförorening bedöms innebära låg risk

Det bedöms inte finnas risk för människors hälsa eller miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter. Exakt hur sanering av förorenad mark sker är en fråga som hanteras i samband med genomförandet av detaljplanen. Det är förbjudet att utföra avhjälpandeåtgärder (efterbehandling) i ett förorenat område utan anmälan till tillsynsmyndigheten om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och där denna risk inte bedöms som ringa, enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Vid saneringen kommer fastighetsägaren behöva göra en anmälan om efterbehandling av förorenat område till kommunens verksamhet för miljö och hälsoskydd. Av detta skäl får det förutsättas att detaljplanens genomförande kommer att ske enligt gällande lagstiftning, vilket innebär att när markföroreningen tas bort ska den inte spridas. I plankartan finns även regleringar med bestämmelser som anger att markföroreningen ska tas bort samt har villkor för bygglov för skoländamål samt idrottshall införts att de ska avhjälpas till Naturvårdsverkets riktvärden för angiven markanvändning. Sammantaget bedöms detaljplanens innehåll och dess genomförande inte innebära någon risk för människors hälsa och säkerhet.

Detaljplanens genomförande bedöms kunna hanteras inom gällande prövande lagstiftning utan att det ska innebära BMP

De åtgärder som behöver upprättas i samband med genomförandet av detaljplanen bedöms kunna hanteras utan att de vare sig enskilt eller tillsammans leder till en omfattande miljöpåverkan. Åtgärderna kommer kunna hanteras inom de lagrum som styr hur genomförandet ska ske. Detta innefattar exempelvis utformningen av parkeringen med ersättande av allé, minska risk för sättningar samt uppföra dagvattenanläggningar. Borttagandet av den befintliga markföroreningen på fastigheten bedöms också kunna hanteras inom gällande lagstiftning där kommunens verksamhet för miljö och hälsoskydd utgör tillsynsmyndighet mot fastighetsägaren.

Risker som behöver hanteras i kommande järnvägsplan om det skulle vara aktuellt att anlägga en järnväg i planområdet (genom järnvägstunnel)

kommer kunna hanteras inom ramen för avsedd planläggning. Det innebär inte några försvårande omständigheter för framtagandet av denna detaljplan då Trafikverket och kommunen varit överens om förutsättningarna att hantera riksintresset och möjliggöra för en järnväg inom denna detaljplan. Här har också eventuella risker hanterats med exempelvis markåtkomst, geoteknik samt stomljuspåverkan.

Viss påverkan med buller från järnvägsändamålet kan vara möjlig. Däremot med angivna bestämmelser och överenskommelser med Trafikverket är det klargjort vilken aktör som ansvarar för vilka frågor. I plankartan har det reglerats att idrottshallen ska uppföras stomljudsisolerat och Trafikverket kommer vara ansvariga för stomljudsisolering i järnvägstunneln om det skulle behövas.

Detaljplanens kumulativa effekter är begränsade

De samlade effekterna i planläggning och genomförande av denna detaljplan har begränsade kumulativa effekter. Fastigheten är idag redan bebyggd för verksamhetsändamål (kontor och laboratorium). Då fastigheten idag också nyttjas för ett tidsbegränsat bygglov för skoländamål möjliggör planläggningen att få en mer lämpad miljö för den verksamhet som finns på området idag. Detta är av särskild betydelse då det berör ett skolområde där många barn och unga befinner sig i stor utsträckning.

Det finns för närvarande ett vilande planuppdrag för planläggning av Kullbäckstorp 2:470 och del av Kullbäckstorp 2:14. Länsstyrelsen beskriver i sitt granskningsyttrande att det kan krävas ett omtag gällande påverkan på arter som omfattas av artskyddsförordningen vid fortsatt planläggning av Kullbäckstorp 2:470 m.fl. Detta är en fråga som inte kan hanteras inom ramen för denna detaljplanprocess då den berör en annan yta. Det kan bli aktuellt att göra en ny bedömning kring påverkan på arterna gällande Kullbäckstorp 2:470 m.fl. Däremot får det ingen påverkan på denna detaljplanprocess för Kullbäckstorp 2:268 utifrån kumulativa effekter då det endast är en liten påverkan som sker på avsedda värden i denna detaljplanprocess.

Visst behov av information för allmänheten

Då exploateringen sker i anslutning till befintliga bostadsområden har detaljplanprocessen genomförts med återkommande information om planläggningen. Planläggningen omfattas däremot av en mindre sakägarkrets då det finns få grannar i direktanslutning till fastigheten (Kullbäckstorp 2:470 och delar av Kullbäckstorp 2:14 är obebyggda), vilket gör att få grannar påverkas av planförslaget. Planförslaget ligger i anslutning till ett naturområde men innebär inte någon väsentlig påverkan av naturområdet eftersom fastigheten redan är bebyggd idag.

Bilaga – Frågeställningar och lagrum

Bilagan redogör från de lagar och frågeställningar som beaktas i undersökningen om betydande miljöpåverkan.

1. I vilken utsträckning anger planen förutsättningar för verksamheter, eller åtgärder när det gäller lokalisering, storlek, driftförhållande eller genom att fördela resurser?
 - Detaljplanen innebär en förtätning av redan bebyggd fastighet. Genom planförslaget möjliggörs att mer resurseffektivt kunna nyttja berörd fastighet. Planförslaget tillgodoser också riksintresse för kommunikationer avseende järnväg mellan Göteborg – Borås.
2. I vilken utsträckning har planen betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför.
 - Planförslaget medför begränsade miljöeffekter för andra planer och program. Planförslaget ligger inom linje med översiktsplanens intentioner om förtätning samt utveckling av detta delområde i Mölnlycke. Planförslaget innebär en marginell trafikökning i området genom att befintlig skolverksamhet kompletteras med idrottshall. Genom permanentandet av skolverksamheten består den trafik som denna genererar, men som också bedöms ge marginell påverkan i form av buller och luftföroreningar.
3. I vilken utsträckning planen har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt
 - Detaljplanen möjliggör för att permanenta en redan pågående skolverksamhet. En detaljplan som fått laga kraft som fastighetsägaren kan söka permanent bygglov på är en viktig del i att skolbarn som redan går i skolan idag fortsatt ska kunna gå i skolan i befintlig verksamhet.
 - Genom att förtäta befintlig fastighet leder det till att jungfrulig mark inte behöver tas i anspråk för att möjliggöra en skola för 980 skolelever i olika åldrar. Genom att istället ta naturvärden av mindre värde (skogsdunge och påverkan trädallé) möjliggörs en förtätning av befintlig fastighet. Trots detta sker ändå ofrånkomligen en liten påverkan av naturvärden jämfört med att marken hade lämnats orörd.

4. I vilken utsträckning har planen betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen?
- Planförslaget bedöms ha goda möjligheter att följa miljölagstiftningen då genomförandet av detaljplanen kan hanteras inom ramen för befintliga lagrum. Det gäller exempelvis borttagande av förorenad mark på ett lämpligt vis som följer lagstiftningen. Ett annat exempel är hanteringen av dagvatten, geoteknik och påverkan på trädallé för den planerade parkeringen.
 - Genom kommunens samarbete med Trafikverket har parterna kommit överens om hanteringen av riksintresse för kommunikationer. Järnvägsändamål har angivits från +50m enligt RH2000 samt har frågor för hälsa och säkerhet hanteras med exempelvis markåtkomst, geoteknik och stomljud samt vibrationer. Exempelvis kommer idrottshallen behöva uppföras på ett stomljudsisolerat sätt och Trafikverket ansvarar för eventuellt behov av stomljudsisolering av järnvägsanläggningen för de delar som avser skoländamålet.
5. Vilka miljöproblem finns som är relevanta och kan komma att påverkas av planen?
- Hantering av förorenad mark, geotekniska förhållanden samt dagvatten och skyfall är faktorer som har hanterats i planläggningen samt bedömningar gällande dess genomförande. Vid ett felaktigt genomförande av detaljplanen kan det uppstå problematiker såsom att miljögifter kan spridas samt att skolbyggnaden blir översvämmad respektive att skyfall trängs vidare till närbelägna fastigheter. Dessa frågor har däremot goda möjligheter att hanteras inom ramen för genomförandet då prövande lagstiftning följer med i samband i detta skede. Exempelvis behöver fastighetsägaren föra dialog med kommunens verksamhet för miljö och hälsoskydd för borttagande av markförorening. Det är förbjudet att utföra avhjälpandeåtgärder (efterbehandling) i ett förorenat område utan anmälan till tillsynsmyndigheten om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och där denna risk inte bedöms som ringa, enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Detsamma gäller hanteringen av

dagvattenanläggningar då fastighetsägaren ansvarar för att rening sker inom fastigheten eftersom området är inom verksamhetsområde för dagvattenhantering i Mölnlycke.

- Eventuella risker som gäller påverkan från järnvägsändamålet inom ramen för detaljplaneprocessen har hanterats. Detta gäller exempelvis avgränsning i 3D-led för skola och idrottshall gentemot järnvägsanläggningen. Frågor såsom stomljudsisolering har också hanterats och reglerats i plankartan.
6. Vilka sannolika miljöeffekter kan planen medföra? Har det påverkade området några utmärkande egenskaper?
- Detaljplanen bedöms medföra en liten ökad mängd trafik, mindre ökad mängd dagvatten samt minskade ytor med naturinslag i området. Det påverkade området har dock låga värden och får begränsad påverkan på naturvärden. Ingen påverkan sker på fåglars ekologiska funktion eller heller förekomster för fladdermöss. I bedömningen framtagen för fladdermöss påvisas att mycket begränsad påverkan sker och att planområdet har ingen särskild betydelse för fladdermöss mer än andra områden generellt. Planområdet har därför inga utmärkande egenskaper.
 - Viss påverkan med buller från järnvägsändamålet kan vara möjlig. Däremot med angivna bestämmelser och överenskommelser med Trafikverket är det klargjort vilken aktör som ansvarar för vilka frågor. I plankartan har det reglerats att idrottshallen ska uppföras stomljudsisolerat och Trafikverket kommer vara ansvariga för stomljudsisolering i järnvägstunneln om det skulle behövas.
7. Går det att begränsa eller minska de sannolika miljöeffekterna?
- Inom ramen för detaljplaneprocessen har det utretts hur de sannolika miljöeffekterna kan reduceras. Bland annat har det gällt att utökad exploatering av fastigheten främst sker genom att möjliggöra byggnation av en idrottshall samt permanenta skoländamålet. I samrådsförslaget avsågs en byggrätt för skola- och centrumändamål möjliggöras. Denna byggrätt har tagits bort då det skulle innebära en för begränsad tillgång till friyta för skolelever. Då planområdet från samrådsförslaget delades på två har samma del av fastigheten belagts med U-område för att

anlägga en underjordisk dagvattenanläggning. På sådant sätt har den viktigaste dagvattenhanteringen säkerställt då Härryda Vatten och Avfall AB (HVAAB) kommer vara ansvarig för anläggningen.

8. Hur omfattande är miljöeffekterna?

- Detaljplanen omfattar ett begränsat område med nästintill endast en fastighet. Miljöeffekterna bedöms vara begränsade då planförslaget avser möjliggöra ett permanentande av befintlig skolverksamhet samt göra den mer ändamålsenlig. Det innebär bland annat att förtydliga funktionerna i området (parkering, skolgård, etc.) samt möjliggöra byggnation av en idrottshall och medge riksintresse för kommunikationer.

9. Finns det en risk för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter?

- Det bedöms inte finnas risk för människors hälsa eller miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter. De frågeställningar som primärt kan vara aktuella är hantering av barns säkerhet vid vistelse av fastigheten, vilket har hanterats i planläggningen genom exempelvis en framtagen bergteknisk utredning samt parkeringsutredning framtagen i planarbetet. Övriga aspekter som kan vara relevanta är hanteringen av befintlig markförorening, skyfall samt risker i anläggandet av eventuell järnvägstunnel. Hanteringen av markföroreningen ska följa gällande lagstiftning. Skyfall har hanterats genom införande av lägsta höjd för golvnivå för skoländamålet samt anläggandet av dagvattenanläggningar på fastigheten. Gällande hanteringen av eventuell järnvägstunnel sker i samband med Trafikverkets eventuella planläggning av järnväg samt tillhörande utredningar och projektering samt tillståndsprocesser.

10. Har det påverkade området betydelse och/eller är sårbart på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.

- Planområdet bedöms vara delvis sårbart då det är en fastighet som planläggs för skoländamål. Då det avser en målgrupp som behöver extra omsorg och hänsyn har ett barnkonsekvensperspektiv

konsekvent tagits med i arbetet med planläggningen. Här gäller exempelvis hantering av markföroreningar och tillgång till kvalitativa parkeringslösningar för hämtning och lämning som är trafiksäkra. Det finns däremot inga utmärkande egenskaper i planområdet avseende naturvärden som skulle besitta någon särskild skyddsstatus. Förutom det överskridna värdet för angiven markförorening har inga överskridna miljökvalitetsnormer identifierats. Ingen påverkan bedöms heller ske på kulturvärden eller andra arkeologiska värden.

11. Finns det någon natur som har erkänd skyddsstatus internationellt eller nationellt som kan påverkas av planen?

- Planförslaget innebär ingen väsentlig påverkan på något naturområde som har erkänd skyddsstatus. I anslutning till planområdet (fastigheterna Kullbäckstorp 2:470 samt del av Kullbäckstorp 2:14) finns naturvärden som har särskild skyddsstatus. Det gäller exempelvis olika typer av salamandrar samt groddjur som är skyddade enligt artskyddsförordningen. Detaljplanläggningen av Kullbäckstorp 2:268 bedöms inte påverka dessa arter. Det finns för närvarande ett vilande planuppdrag för planläggning av Kullbäckstorp 2:470 och del av Kullbäckstorp 2:14. Länsstyrelsen beskriver i sitt granskningsyttrande att det kan krävas ett omtag gällande påverkan på arter som omfattas av artskyddsförordningen vid fortsatt planläggning av Kullbäckstorp 2:470 m.fl. Detta är en fråga som inte kan hanteras inom ramen för denna detaljplanprocess då den berör en annan yta. Det kan bli aktuellt att göra en ny bedömning kring påverkan på arterna gällande Kullbäckstorp 2:470 m.fl. Däremot får det ingen påverkan på denna detaljplanprocess för Kullbäckstorp 2:268 utifrån kumulativa effekter då det endast är en liten påverkan som sker på avsedda värden i denna detaljplanprocess.

Om förslaget till detaljplan innebär att planområde får tas i anspråk för att anlägga MKB projekt (Se nedan):

- ett industriområde,
- ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt,

- en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,
- en hamn för fritidsbåtar,
- ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
- en campingplats,
- en nöjespark,
- en djurpark,
- en spårväg, eller
- en tunnelbana.

I de fallen ska även följande hanteras:

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper

(Verksamhetens omfattning och utformning, finns det kumulativa miljöeffekter av andra verksamheter som bedrivs, som har fått eller har tillstånd eller som anmälts och får börjas, verksamhetens användning av mark, jord, vatten, biologisk mångfald och andra naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt, föroreningar och störningar från verksamheten, sannolikheten för allvarliga olyckor kopplat till verksamheten och risken för människors hälsa)

- Verksamheten är lokaliserad på en redan bebyggd fastighet. Detaljplanen kommer innebära en begränsad påverkan på fastigheten samt kumulativa effekter. Den yta som avses tas i anspråk är en mindre yta där det finns träd idag. Ytan besitter inga väsentliga naturvärden enligt framtagna utredningar och den saknar särskild betydelse för exempelvis fågel- och djurliv samt för fladdermöss. Av detta skäl har det bedömts som lämpligt att kunna möjliggöra byggnation av en idrottshall för avsedd yta för att göra fastigheten lämplig för permanentande av skoländamål. Detta innebär däremot en irreversibel åtgärd med att en yta med träd och skog tas i anspråk i förmån för anläggandet av idrottshallen. Detsamma gäller för den avsedda yteffektiviseringen av parkeringar på fastigheten då detaljplanens genomförande förutsätts påverka en biotopskyddad allé. Dispens lämnades från Länsstyrelsen under hösten 2023 att allén får påverkas (träd fällas ner och omplanteras, etc.) för att möjliggöra en mer yteffektiv parkeringslösning. Dispensen har lämnats med förbehållet att planförslaget kommer få laga kraft.

- En markförorening kommer behöva hanteras i samband med detaljplanens genomförande. Åtgärderna bedöms vara relativt enkla att hantera och de har villkorats i plankartan att de ska tas bort samt att bygglov inte får ges förrän markens lämplighet avseende föroreningar har avhjälppts till Naturvårdsverkets riktvärden för angiven markanvändning.
- Verksamheten bedöms ge begränsade störningar då den utgör ett viktigt inslag i den befintliga boendemiljön idag med försörjning av skolplatser. Buller från verksamheten bedöms vara begränsad samt trafikbuller för transporter till och från verksamheten bedöms även den vara begränsad. En bullerutredning har också tagits fram som visar på behovet av uppförande av bullerskärmar runt om planområdets västra och södra delar för att bullervärdena inte ska överstiga Naturvårdsverkets riktvärden för buller mot friyta och skolgård.

2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering
(vad är pågående /tillåten markanvändning) Vilka naturresurser finns i området som kan tänkas bli påverkade av verksamhets etablering. Hur unik är miljön? Naturresursernas, naturmiljön och kulturmiljöns tålighet. Särskilt ska det beaktas påverkan som avser:

- a) ett stort opåverkat område,
 - b) en våtmark, ett strandområde eller en älvmyrning,
 - c) ett kustområde eller en marin miljö,
 - d) ett bergs- eller skogsområde,
 - e) ett betydelsefullt kulturlandskap,
 - f) ett tätbefolkat område,
 - g) en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturresevat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken,
 - h) ett område eller en byggnad som skyddas enligt 2-4 kap. kulturmiljölagen (1988:950), förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen m.m. eller plan- och bygglagen (2010:900),
 - i) ett sådant område som är upptaget på världsarvslistan i enlighet med Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv, eller
 - j) ett område där miljökvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas.
- Området tar ett litet område med träd i anspråk som ligger i anslutning till ett större naturområde (skogsområde). Ytan har liten

betydelse för det större sammanhängande naturområdet och ligger inom fastigheten Kullbäckstorp 2:268 som idag också har en medgiven byggrätt för kontor- och laboratorieändamål.

- I anslutning till planområdet ligger Kullbäckstorp 2:470 samt del av Kullbäckstorp 2:14 som är föremål för planläggning i en separat detaljplaneprocess. Denna detaljplan har skyddsvärd natur (bland annat groddjur och salamandrar) samt stora mängder vattenförekomster vid perioder som är mer regnintensiva. Området bör däremot inte betraktas som orört då det finns en befintlig byggrätt för kontor- och laboratorieändamål. Påverkan på detta område bedöms vara begränsat då exploateringen för detta planområde inte kommer att beröra dessa fastigheter. Exempelvis har det utretts hur dagvatten och skyfall kan hanteras inom berört planområde samt vilka markföroreningar som finns. Dessa har bedömts kunna lösas utan påverkan på avsedda naturvärden.

3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper (effektens storlek utbredning, karaktär, och komplexitet, sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är, hur gränsöverskridande effekterna är, effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt).

- Till och med genomfört samråd omfattande planområdet även Kullbäckstorp 2:470 samt en del av Kullbäckstorp 2:14 i avsikt att möjliggöra för bland annat uppförande av bostäder. I den framtagna naturvärdesinventeringen samt fördjupade artinventeringen framkommer området har naturvärden av högre värde. Bland annat har det identifierats förekomster av groddjur och salamandrar samt biotopskyddade diken. Vid ett oaktsamt genomförande av detaljplanen för Kullbäckstorp 2:268 kan det innebära en påverkan på berörda naturvärden.
- De samlade effekterna i planläggning och genomförande av denna detaljplan har begränsade kumulativa effekter. Fastigheten är idag redan bebyggd för verksamhetsändamål (kontor och laboratorium). Då fastigheten idag också nyttjas för ett tillfälligt bygglov för

skoländamål möjliggör planläggningen att få en mer lämpad miljö för den verksamhet som finns på området idag. Detta är av särskild betydelse då det berör ett skolområde där många barn och unga befinner sig i stor utsträckning.

- Det finns för närvarande ett vilande planuppdrag för planläggning av Kullbäckstorp 2:470 och del av Kullbäckstorp 2:14. Länsstyrelsen beskriver i sitt granskningsyttrande att det kan krävas ett omtag gällande påverkan på arter som omfattas av artskyddsförordningen vid fortsatt planläggning av Kullbäckstorp 2:470 m.fl. Detta är en fråga som inte kan hanteras inom ramen för denna detaljplaneprocess då den berör en annan yta. Det kan bli aktuellt att göra en ny bedömning kring påverkan på arterna gällande Kullbäckstorp 2:470 m.fl. Däremot får det ingen påverkan på denna detaljplaneprocess för Kullbäckstorp 2:268 utifrån kumulativa effekter då det endast är en liten påverkan som sker på avsedda värden i denna detaljplaneprocess.
- Då exploateringen sker i anslutning till befintliga bostadsområden har detaljplaneprocessen genomförts med återkommande information om planläggningen samt har detaljplanen tagits fram med ett utökat förfarande. Planläggningen omfattas däremot av en mindre sakägarkrets då det finns få grannar i direktanslutning till fastigheten (Kullbäckstorp 2:470 och delar av Kullbäckstorp 2:14 är obebyggda), vilket gör att få grannar påverkas av planförslaget. Planförslaget ligger i anslutning till ett naturområde men innebär inte någon väsentlig påverkan av naturområdet eftersom fastigheten redan är bebyggd idag.

Relevant lagstiftning

Miljöbalken 6 kap. 6 §

Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller

programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om **sådana omständigheter som avses i första stycket 1. Lag (2017:955)**

Miljöbedömningsförordningen 3 §

Trots 2 § ska frågan om betydande miljöpåverkan avgöras efter en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken i fråga om

1. detaljplaner enligt plan- och bygglagen,
2. andra planer eller program som enbart avser användningen av små områden på lokal nivå, eller
3. små ändringar i planer eller program som inte omfattas av 1 eller 2.

Miljöbedömningsförordningen 5 §

Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
 - a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
 - b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
 - c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
 - d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,
4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
6. miljöeffekternas omfattning,
7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,
8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och
9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Plan och bygglag 4 kap 34 §

Om en betydande miljöpåverkan kan antas enligt det beslut som avses i 5 kap. 11 a § tredje stycket eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 6 kap. 4 § miljöbalken, ska redovisningen enligt 33 § första stycket 4 i fråga om miljökonsekvenserna ha det innehåll som följer av 6 kap. 11, 12 och 16 §§ miljöbalken.

Redovisningen ska också uppfylla kraven i 6 kap. 35 § 1-7, 36, 37 och 43 §§ miljöbalken och föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa bestämmelser, om genomförandet av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk för att anlägga

1. ett industriområde,
2. ett köpcentrum, en parkeringsanläggning eller något annat stadsbyggnadsprojekt,
3. en skidbacke, skidlift eller linbana med tillhörande anläggningar,
4. en hamn för fritidsbåtar,
5. ett hotellkomplex eller en fritidsby med tillhörande anläggningar, utanför sammanhållen bebyggelse,
6. en campingplats,
7. en nöjespark,
8. en djurpark,
9. en spårväg, eller
10. en tunnelbana. Lag (2021:785)

Miljöbedömningsförordningen 10 §

Vid undersökning eller beslut om huruvida en verksamhet eller en åtgärd kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 23 eller 26 § miljöbalken ska hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper,
2. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering, och
3. de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper.

Miljöbedömningsförordningen 11 §

I fråga om verksamhetens eller åtgärdens utmärkande egenskaper enligt 10 § 1 ska särskild hänsyn tas till

1. verksamhetens eller åtgärdens omfattning och utformning,
2. hur verksamheten eller åtgärden bidrar till kumulativa miljöeffekter tillsammans med andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas,

3. verksamhetens eller åtgärdens användning av mark, jord, vatten, biologisk mångfald, andra naturtillgångar och fysisk miljö i övrigt,
4. det avfall och andra förväntade restprodukter som verksamheten eller åtgärden ger upphov till,
5. föroreningar och störningar från verksamheten eller åtgärden,
6. sannolikheten för allvarliga olyckor som är relevanta för den aktuella verksamheten eller åtgärden, och
7. risker för människors hälsa.

Miljöbedömningsförordningen 12 §

I fråga om verksamhetens eller åtgärdens lokalisering enligt 10 § 2 ska särskild hänsyn tas till

1. pågående eller tillåten markanvändning,
2. de naturresurser som finns i det område som kan antas bli påverkat och deras relativa förekomst, tillgänglighet, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och
3. naturresursernas, naturmiljöns och kulturmiljöns tålighet i det område som kan antas bli påverkat, med särskild uppmärksamhet på påverkan som avser
 - a) ett stort opåverkat område,
 - b) en våtmark, ett strandområde eller en älvmyrning,
 - c) ett kustområde eller en marin miljö,
 - d) ett bergs- eller skogsområde,
 - e) ett betydelsefullt kulturlandskap,
 - f) ett tätbefolkat område,
 - g) en nationalpark, ett naturreservat, ett kulturresevat eller ett annat område som är skyddat enligt 7 kap. miljöbalken,
 - h) ett område eller en byggnad som skyddas enligt 2-4 kap. kulturmiljölagen (1988:950), förordningen (2013:558) om statliga byggnadsminnen m.m. eller plan- och bygglagen (2010:900),
 - i) ett sådant område som är upptaget på världsarvslistan i enlighet med Unescos konvention av den 16 november 1972 om skydd för världens kultur- och naturarv, eller
 - j) ett område där miljö kvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas.

Miljöbedömningsförordningen 13 §

I fråga om de möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper enligt 10 § 3 ska särskild hänsyn tas till

1. effekternas storlek, utbredning, karaktär, intensitet och komplexitet,
2. sannolikheten för att effekterna uppkommer, hur de uppkommer, vilken varaktighet eller frekvens de har och hur reversibla de är,
3. hur gränsöverskridande effekterna är,
4. effekternas kumulativa verkan tillsammans med effekterna av andra verksamheter som bedrivs, som har fått ett tillstånd eller som har anmälts och får påbörjas, och
5. möjligheten att begränsa effekterna på ett effektivt sätt.

Vid bedömningen ska hänsyn tas till allmänhetens behov av information.